

SAMTALEOPPLEGG TIL SYV SAMLINGER, MED VIDEOER INTEGRERT.

<http://www.damaris.no/skeptikerens-guide-til-jesus/>

Målgruppe:

Eldre tenåringer, studenter og voksne. Både kristne og ikke-kristne.

Beskrivelse:

Skeptikerens guide til Jesus er en lett tilgjengelig, men samtidig dyptpløyende reise gjennom historien på jakt etter hva vi egentlig kan vite om Jesus, hvilke kilder vi har tilgang til og hvordan vi kan vurdere deres troverdighet. Hvor kommer informasjonen om Jesus fra? Og hvor sterke er evangeliene som kilder sammenlignet med andre samtidige kilder?

Omfang: 7 samlinger, 14-21 timer

Mål:

Kunnskap om nyere forskning om den historiske Jesus.

Evne til å forstå og vurdere argumenter omkring historieforskning, Jesu eksistens og evangeliens troverdighet.

Metode:

Før dere samles: Les de angitte kapitlene.

Når dere samles: Les innledningen til samlingen, og se den angitte videoen. Ha deretter en samtale om hva dere har lest og hørt basert på de angitte spørsmål til samtale.

Hvorfor bry seg om evangeliene?

Hvis du skulle utpekt historiens viktigste person, hvem ville du valgt? Det er minst to grunner til at Jesus fra Nasaret burde plasseres svært høyt på lista, kanskje på toppen.

For det første har han hatt en svært stor innflytelse på historien. Hva hadde skjedd hvis vi skulle rensket historien for alt som har sitt utspring i personen Jesus? Etter alt å dømme hadde historien – og verden i dag - sett svært annerledes ut. Vi har lest at både universiteter, vitenskap, helsevesen og ideer om likeverd og omsorg har vokst frem fra kristen tro. *For det andre* kommer Jesus med noen svært oppsiktsvekkende påstander om seg selv. Han påstår at han har et unikt budskap fra Gud og at han selv er den eneste veien til Gud. Ja, han hevder at han er Guds egen sønn som har kommet i menneskelig skikkelse.

Dette gir oss god grunn til å spørre: Hvem var egentlig Jesus? Han som har betydd så mye for historien, og som kom med slike oppsiktsvekkende påstander om seg selv. Er det i det hele tatt mulig å vite noe om ham 2000 år etter hans død? Vi vil her undersøke de historiske kildene. For 2000 år siden levde det nemlig mennesker som sa at de kjente Jesus. Noen av dem skrev ned fortellinger om ham, om hva han sa og hva han gjorde, det vi i dag kaller 'evangelier'. Men hvor troverdige historisk er disse skriftene? Det er nettopp dette spørsmålet, som er temaet i Gustavssons bok.

Første samling

Kapittel 1 & 2

Side 9-25

Se video:

“Hvorfor bry seg om evangeliene?”

<http://vimeo.com/74621835>

Spørsmål til samtale:

1
Hvordan tror du samfunnet hadde sett ut om Jesus aldri hadde eksistert?
Hvordan tror du livet ditt hadde sett ut om Jesus aldri hadde eksistert?

2
Kristen tro handler om noe som har skjedd, noe historisk. Derfor er det “som om kristen tro legger hodet på hoggestabben for offentlig granskning” (side 17)

- Hvordan ville det være med den kristne troens troverdighet dersom evangeliene skulle vise seg å ikke være troverdige?

3
Historiker Sherwin-White noterte seg at historikernes tillit til gresk-romerske skrifter økte, samtidig som bibelforskernes tillit til evangeliene dalte (side 12). Selv syntes han dette var meget underlig: Materialet i evangeliene hadde nemlig ikke dårligere kvalitet enn andre historiske skrifter fra antikken.

- Hvorfor tror du at noen er mer skeptiske til evangeliene enn til andre antikke skrifter?

4
Hvilke forskjell hadde det gjort for ditt liv dersom det viste seg at Jesu påstander om seg selv
- var sanne?
- var usanne?

5
I sentrum av den kristne tro står ett enkeltindivid i menneskeheten – Jesus fra Nasaret som gikk omkring på virkelige steder i vår verden og omga seg med virkelige mennesker. (side 17)

Gustavsson skriver at de fleste hellige tekster først og fremst handler om etikk, finne lykke, finne visdom eller åndelig innsikt. Kristen tro, derimot, handler først og fremst om noe som har skjedd i historien.

- Hvis du hadde spurt en gjennomsnittlig nordmann om hva kristen tro først og fremst handler om, hva slags svar tror du at du hadde fått?

Har Jesus eksistert?

Allerede på Jesu tid fantes det ulike oppfatninger om hvem Jesus var. Var han bare en snekker? En profet? Satans medhjelper? Guds sønn? Også i dag er det ulike meninger om Jesu person. Noen mener at han var et moralsk forbilde. Noen bruker navnet hans til å banne, andre til å be. Og det finnes noen som mener at Jesus aldri har eksistert.

Kan vi vite om Jesus har eksistert? Dette er et spørsmål for historievitenskapen. Derfor må vi starte med to grunnleggende historievitenskapelige spørsmål. For det første: Er det mulig å vite noe om historien? Kan vi si noe sikkert om det som ligger langt tilbake i tid? Svært få vil hevde at det er umulig å vite noe som helst, og få hevder vi kan ha absolutt sikker kunnskap om historien. Noe kan vi ha sikrere kunnskap om enn annet. Man kan ha en teori om hva som har skjedd, og den teorien kan være mer eller mindre godt begrunnet.

For det andre: Hvordan vurderer vi hvilken teori som er best? Ulike personer har ofte ulike historiske teorier. I dette tilfellet holder noen fast på at Jesus har levd, mens andre forfekter teorien at Jesus ikke har eksistert. Hvilken av disse teoriene stemmer best med hva som har skjedd i historien? For å avgjøre det trenger vi en metode. Gustavsson viser til en metode utarbeidet av historiker Behan McCullagh. Han setter opp fem kriterier som en teori veies mot: Forklaringskraft, forklaringsomfang, rimelighet, enkelhet og merverdi.

En historisk teori kan minne om en medisinsk diagnose. En diagnose må passe med flest mulig av pasientens symptomer (forklaringsomfang) og forklare dem på en god måte (forklaringskraft). En historisk teori må passe med historiske fakta og forklare dem på en god måte. På bakgrunn av dette avviser historikeren og agnostikeren Bart Ehrman bestemt teorien om at Jesus ikke har eksistert. Han spør: Passer teorien om at Jesus ikke har eksistert, sammen med alle de sporene Jesus har etterlatt seg, tekster og vitnesbyrd av mennesker som har møtt Jesus? Og kan en slik teori å gi en god forklaring på hvordan kristendommen oppsto?

Spørsmål til samtale:

- 1 Er historien tilgjengelig? Shekar Kapu sier: "Man må ganske enkelt velge den tolkningen av historien som man selv kjenner er mest interessant eller relevant." (side 36)
 - Hva sier dette om sannhet?
 - Hva synes du om å avgjøre historiske spørsmål ut fra hva som oppleves «relevant»?
 - Hva synes du om å avgjøre livssynsspørsmål etter hva som oppleves «relevant»?
- 2 Gustavsson mener at man må ha en konsekvent tilnærming til historiske skrifter.
 - Hvorfor tror du man ofte har en annen tilnærming til evangeliene enn til andre historiske skrifter?
 - Finnes det grunner for en forsker til å forholde seg mer/mindre kritisk til evangeliene enn til andre antikke tekster? Ev. hvilke?
 - Finnes det grunner for en kristen å forholde seg mer/mindre kritisk til evangeliene enn til andre antikke tekster? Ev. hvilke?

- 3 Gustavsson lister opp fire ulike myte-teorier:
 - Jesus har ikke eksistert
 - Jesus har eksistert, men var et ondt menneske
 - Jesus har eksistert, men var en annen historisk person ("Jesus" var egentlig Paulus/Peter)
 - Jesus har eksistert, men livet hans er omskrevet av kirkenHvilke av disse alternativene virker mest troverdig? Hvorfor?
- 4 Se Gustavssons liste over 7 problemer med teorien om at Jesus bare er en myte
 - Hvilken av disse grunnene synes du er best? Hvorfor?

Andre samling

Kapittel 3-6

Side 26-58

Se video:

"Har Jesus eksistert?"

<http://vimeo.com/74623273>

Problemer med teorien om at Jesus er en myte

1. Bygger på argumenter fra taushet.
2. Tvinges til å omdatere evangeliene.
3. Trekker for langtgående slutninger av enkeltstående problemer.
4. Ser bort fra at alle kristendommens kritikere aksepterte Jesu eksistens.
5. Overdreven kritikk av Josefus og Tacitus.
6. Motivert av antireligiøse hensikter.
7. Ingen troverdig forklaring til kristendommens fremvekst.

Til kildene!

Vi ser fortiden gjennom øynene og skriftene til dem som har levd før oss. Men vi har ikke tilgang til alle detaljer rundt alt som skjedde i antikken. Det var ikke alt som ble skrevet ned. Forfattere gjør alltid sine utvalg. Det var ikke mange som kunne skrive (eller lese), og det var i tillegg dyrt å skrive (for å skrive ned hele NT på pergament ville man trenge skinn fra 75 geiter!). Dessuten er det ikke alle tekster fra antikken som har overlevd.

Av den grunn bør man unngå argument fra taushet. At en opplysning finnes i én kilde, men mangler i en annen, er ikke et argument mot kildens troverdighet. Det er mange historiske hendelser vi egentlig hadde forventet å finne nedtegnet hos en gitt forfatter, men som likevel mangler. For eksempel: Rundt år 50 e.Kr. ble alle jøder beordret til å forlate Roma. Den som befalte dette var keiseren Claudius. En så dramatisk hendelse kunne vi selvsagt forventet å finne gjengitt av jødiske historieskrivere, som for eksempel Josefus, som levde på den tiden. Men ingen jøder nevner denne hendelsen. Lukas nevner det i en bisetning (Apg 18,2).

At en opplysning finnes i én kilde, men mangler i en annen, kan i seg selv ikke brukes som et argument mot opplysningens troverdighet eller kildens troverdighet. I stedet bør vi spørre oss: Finnes det flere kilder som sier det samme?

Hvilke kilder har vi til Jesu liv? De mest kjente kildene er de fire evangeliene, fire biografier etter Matteus, Markus Lukas og Johannes. Men det finnes også andre kilder: Den romerske historieskriveren Tacitus, den jødiske historieskriveren Josefus, og ikke minst Paulus, jøden som forfulgte de kristne, men som senere ble kristen selv.

Spørsmål til samtale:

1

Jesus levde i en muntlig kultur. Få ting ble skrevet ned. Til og med store politiske ledere ble oversatt av historieskriverne. Likevel skriver både Josefus og Tacitus om Jesus.

- Hva sier dette om det hvilken betydning Jesus hadde?
- Hvilke konsekvenser får dette for vårt syn på evangeliene bilde av Jesus?

2

Hva tenker du om det å skille mellom "bibelske kilder" og "utenom-bibelske kilder"?

- Er utenom-bibelske kilder mer troverdige?
- Er utenom-bibelske kilder mindre partiske?

3

Hvorfor kan man si at Paulus sine skrifter er bedre historiske kilder til Jesu liv enn Josefus og Tacitus sine skrifter?

4

Paulus begynte som en motstander og forfølger av den kristne bevegelsen, men ble senere en kristen selv. Dette gjorde at han selv ble forfulgt.

- Hvilken betydning har dette for skriftenes troverdighet?
- Gjør dette Paulus sine skrifter mer eller mindre partiske?

5

Jesus-fortellingen er bakgrunn for brevene fra Paulus. Hvis Paulus vet så mye om Jesus, og Jesus gjorde et så sterkt inntrykk på ham, hvorfor skriver han ikke mer om Jesu liv, hans undervisning og hans handlinger?

Tredje samling

Kapittel 7-9

Side 59-89

Se video:

"Hvordan kan en vite hvor gammelt et bibelsk manuskript er?"

www.bibel.no/
[InnholdTilblivelse/](#)
[Undervisningsmateriell/](#)
[Tidfesting](#)

De beste kildene

I de forrige kapitlene leste vi om at deler av Jesus-fortellingen kunne bekreftes av både jødiske og romerske historieskrivere. Kanskje vi også kan se til naturvitenskapen, til astronomi. Vi vet at Jesus ble født en gang mellom år 6 f.Kr og 4 f.Kr. Matteus forteller at stjernetydere hadde sett en stor stjerne på himmelen. Fysikeren Sir Colin Humphreys sammenholder dette med astronomiske observasjoner, og mener at dette må ha vært en komet: Våren år 5 f.Kr. viste det seg en komet i dette området i over 70 dager. Vi vet også at Jesus ble korsfestet enten fredag 7. april år 30, eller fredag 3. april år 33. Ifølge Peter ble månen "til blod" når dette skjedde (Apg 2,20). En måneformørkelse kan gi fenomenet en blod- rød måne, og akkurat en slik formørkelse var synlig fra Israel fredag 3. april år 33!

Men de beste kildene vi har, er de fire skriftene som vi i dag kaller evangeliene. Tidlig på 1900-tallet ble disse dokumentene ansett for å være trosdokumenter eller folkelitteratur: Man mente at evangeliene ikke gav pålitelig informasjon om den historiske Jesus, men bare fortalte om den kristne menighets tro. Nyere forskning viser imidlertid at evangeliene ikke er trosdokumenter, men at de hører til sjangeren antikke biografier. De vil gi oss et bilde av Jesu liv, av historiens Jesus som gikk rundt i Midtøsten, og av det inntrykket han skapte hos dem han møtte.

Evangelistene hevder altså å presentere et bilde av den historiske Jesus. Vi har her fire uavhengige historiske kilder som introduserer Jesus og hans historie. Disse er altså å forstå som en slags biografier som gir oss direkte tilgang til det inntrykket Jesus ga de rundt seg. Dette er både de beste og de mest utførlige kildene vi har til Jesu liv.

Fjerde samling

Kapittel 10-11

Side 91-112

Se video:

“Forfatterne var ikke objektive”

<http://vimeo.com/74625156>

Spørsmål til samtale:

1

Tidlig på 1900 tallet var det vanlig å hevde at evangeliene fortalte oss om de kristnes tro, ikke om den historiske Jesus. Evangeliene fortalte om “troens Jesus”, ikke om “den historiske Jesus”.

- Hvis kristen tro handler om «troens Jesus», og ikke den historiske Jesus, kan kristen tro fortsatt være troverdig?

2

Tror du det er mange i dag som anser evangeliene for å være eventyr eller legender? Hvordan ville du møtt påstanden “dette er jo bare 2000 år gamle legender”?

3

Hva synes du om argumentene fra astronomi i kapittel 10? Hvordan påvirker slike argument ditt syn på evangeliens troverdighet?

4

Evangeliene forteller om overnaturlige hendelser, slik som helbredelser, demonutdrivelser og andre undere.

- Synes du et slikt innhold gjør at tekstene fremstår som mindre troverdige? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Diskuter hvilket av disse tre utgangspunktene som er best: a) Å anta at mirakler ikke kan skje, b) å anta at mirakler er veldig usannsynlige, eller c) å anta at mirakler kanskje kan skje.

5

Evangeliene ble skrevet av Jesu tilhengere, og disse hadde en agenda med det de skrev. Johannes er åpen om sitt motiv. Han skrev “for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn.” (Joh. 20,31)

- Finnes det noen skrifter som ikke har en agenda med det de skriver? Hvordan synes du tydelighet på egne motiv påvirker troverdigheten til en forfatter?

La øyenvitnene fortelle

Evangeliene er skrevet ned meget kort tid etter at hendelsene fant sted, sett med historisk målestokk. Markusevangeliet dateres vanligvis til år 65, rundt tretti år etter Jesu død, men det finnes også argumenter for en enda tidligere datering. Det bør nevnes at nyere forskning har ført til en tidligere datering av evangeliene. På 1800-tallet daterte man Johannesevangeliet til år 160-200. Men etter at man fant et fragment av Joh 18 (kalt P52, avbildet til høyre) som ble datert til år 125, måtte man flytte standarddateringen av Johannesevangeliet tilbake til rundt år 90.

Forskere er enige om at Evangeliene ble skrevet ned på bakgrunn av det man kaller muntlig tradisjon. Evangeliefortellingene levde i menighetene: De ble fortalt og gjenfortalt. Igjen og igjen. Det skapte et fellesskap hvor man husket historiene, og hvor de som selv hadde vært involvert i hendelsene (de opprinnelige vitnene) hadde en helt spesiell rolle i det å bevare fortellingene slik at den muntlige tradisjonen ikke avvek fra det som faktisk hadde skjedd.

At nedskrivning av hendelser måtte ta utgangspunkt i øyenvitner var viktig både i jødisk, romersk og gresk historieskriving. Et skrift som ikke tok utgangspunkt i øyenvitneskildringer ble ikke ansett for å være troverdig.

Femte samling

Kapittel 12-16

Side 113-134

Se video:

“Når ble tekstene skrevet?”

<http://vimeo.com/74624441>

Spørsmål til samtale:

1

Hvorfor er det slik at tidlig datering gir et skrift større grad av historisk troverdighet?

2

Ifølge vanlig datering er Markusevangeliet skrevet ned omtrent 30 år tidligere enn Johannesevangeliet. Hvilken betydning har det for vurderingen av Johannesevangeliets troverdighet?

3

Bibelforsker og agnostiker Bart Ehrman mener at evangeliene ble til på bakgrunn av vandrehistorier: En som konverterte ville fortelle kona si om Jesus, hun ville fortelle til naboen, naboen ville fortelle til en kollega, kollegaen dra på forretningsreise og fortelle til en bekjent i en annen by, osv. (Fra "How Jesus became God")

- Hvis evangeliene ble til gjennom en slik prosess, ville evangeliene da vært troverdige?

- Hvordan stemmer Ehrmans modell med metoden for antikk historieskriving ellers?
- Hvordan stemmer Ehrmans modell med måten evangeliene, 1 Pet og 2 Joh presenterer seg selv på?

4

I evangeliene vises det ofte til navngitte vitner (side 128). Hva kan det ha å si for evangelienes troverdighet?

5

Øyevitnene, både disiplene og andre vitner, var i live mens den muntlige tradisjonen ble formidlet og da den ble skrevet ned. Hva har det å si for evangelienes troverdighet?

6

Les 1 Kor 15,3-7. Hvilken rolle spiller øyenvitner når Paulus argumenterer for Jesu død og oppstandelse?

Kan vi stole på forfatterne?

Vi har tidligere sett hvordan evangeliens troverdighet kan bli styrket hvis vi undersøker andre kilder og undersøker evangeliens tilblivelse. Nå skal vi vende oss mot selve teksten, og se om det forfatterne skrev virker troverdig.

For det første ser det ut som om forfatterne har svært god kunnskap om geografien, været, samfunnsforhold og politikken på tiden Jesus levde. Forfatterne gir svært mye informasjon om kultur, geografi og historie, informasjon som viser seg å være korrekt. Til og med de mest brukte navnene i Israel på denne tiden, ser ut til å stemme overens med de mest brukte navnene i evangeliene. Alt dette er svært imponerende med tanke på at minst 3 av de 4 evangeliene, ifølge nyere evangelieforskning, er skrevet utenfor landet Israel. Dette tyder på at evangeliene ikke er konstruksjoner skapt i ettertid. Det tyder tvert imot på at evangelistene har vært svært nøyaktige, de har ikke slurvet med fakta.

For det andre er forfatterne ærlige om lite smigrende detaljer. Vi leser stadig om disipler som ikke forstår hva Jesus mener, som mislykkes og som fremstår som dumme og egoister. Matteus skriver for eksempel at Jakob og Johannes ber om å få de mest ærefulle plassene i Himmelriket. Men de vil ikke spørre selv, de får moren sin til å spørre for seg! (Matt 20,20) De fleste ville nok ønsket å få strøket en slik pinlig detalj. Det tegnes heller ikke noe glansbilde av Jesus. Både jøder og romere fremstilte vanligvis martyrer som uredde og modige. Men av Jesus tegnes det et sårbart bilde: han hadde dødsangst, svettet blod, ba disiplene om forbønn, og ropte at Gud hadde forlatt ham. At slike pinlige detaljer er tatt med, vitner om ærlige forfattere.

Spørsmål til samtale:

1

Det finnes både eksterne og interne belegg for at Markus har hatt nær kontakt med Peter, og skriver ut fra hans perspektiv og hans vitnesbyrd.

- Hva slags grunner er det snakk om?
- Hva er så spesielt med Peters vitnesbyrd?
- Les Markus 8,33. Styrker det evangeliets troverdighet at dette verset er med?

2

De mest brukte navnene på Jesu tid ser ut til å stemme forbløffende godt overens med de mest brukte navnene i evangeliene. Gustavsson mener at det er et sterkt argument mot at fortellingene skulle være diktet opp 30 år etter at Jesus levde.

- Øvelse: Finn frem penn og papir. Skriv ned det du tror er de 10 mest brukte guttenavnene i Sverige på 1980-tallet. Fasit nederst på arket

3

Gustavsson nevner fire grunner til at vi kan stole på forfatterne: Konteksten (kultur, geografi) er det jødiske 30-tallet, utvalg av navn stemmer med kulturen, vi kjenner forfatternes kilder (Matt og Joh kjente Jesus, Luk oppsøkte vitner og Mark kjente Peter) og forfatterne er ærlige også om pinlige detaljer.

- Er det noen av disse grunnene du synes veier tyngre enn andre?

4

Gustavsson skriver om feil og motsigelser i antikke tekster og i evangeliene.

- Finnes det motsigelser i evangeliene? Finnes det løsninger på motsigelsene?
- Hvordan virker motsigelser inn på evangeliens historiske troverdighet?

5

Har du noen gang hørt at Bibelen ikke er troverdig fordi den ble redigert av keiser Konstantin under Kirkemøtet i Nikea år 325 e.Kr? Hvordan ville du svart på en slik påstand?

FASIT: Fra mest til minst populær: Valter, Edvin, Emil, Joakim, Inge, David, Torbjörn, Göte, Artur, Arvid (hentet fra CSB)

Sjette samling

Kapittel 16-21

Side 135-162

Se video:

“Hva skjedde under kirkemøtet i Nicea?”

www.bibel.no/
[InnholdTilblivelse/
Undervisningsmaterie//
Nikea](http://www.bibel.no/InnholdTilblivelse/Undervisningsmaterie//Nikea)

En kritikk av de nyeste kritikerne

Bibelforsker og agnostiker Bart Ehrman mener at Bibelen ikke er troverdig fordi den har gjennomgått en rekke endringer. De som skrev bøker i antikken, skrev på enten papyrus eller pergament (skinn), begge deler er skjøre materialer som slites ved bruk. Derfor har vi ikke noen originalmanuskripter fra antikken. Alt vi har er avskrifter, eller retttere sagt: Vi har avskrifter av avskrifter av avskrifter av avskrifter.

Hvor sikre kan vi da være på at bøkene ikke har blitt vesentlig forandret? Her er det to faktorer som spiller inn. For det første må vi ta hensyn til hvor tidlige kopier vi har. Hvis det er liten avstand mellom originalen og vår tidligste kopi, har det vært liten tid til å gjøre endringer. For det andre må vi ta hensyn til hvor mange kopier vi har. Hvis vi har mange kopier, kan vi sjekke dem opp mot hverandre, og luke ut de som har avvik.

For de fleste skriftene vi har fra antikken er det svært vanskelig å vite nøyaktig hvor mye de er blitt forandret. Tacitus sitt skrift Annaler har vi bare i én kopi, og denne er datert 700-900 år etter at originalen er skrevet. Hva har skjedd i mellomtiden? Hvor forandret har teksten blitt? Det er svært vanskelig å svare på. Det nye testamentet står derimot i en særklasse: Her har vi nesten 6000 ulike kopier, og avstand fra original til tidligste kopi er kun rundt 30 år. Fra rundt år 300 har vi hele utgaver av NT. Når vi sammenligner disse avskriftene, ser vi at de skiller seg noe fra hverandre, men det dreier seg om skrivefeil og variasjoner i skrivemåte, ikke betydelige forandringer i mening.

Andre mener at evangeliene ikke er troverdige fordi de forteller om Gud, mirakler og overnaturlige hendelser. Slike ting passer ikke inn i vårt moderne «vitenskapelige verdensbilde», sier Robert Funk, og det gjør at evangeliene fremstår som lite troverdige. Men en slik innvending må møtes med to spørsmål. For det første: Hvis en tekst forteller om en overnaturlig hendelse, betyr det automatisk at alt i teksten fremstår som lite troverdig? For det andre: Hvor godt begrunnet er egentlig dette "moderne vitenskapelige verdensbildet"?

Spørsmål til samtale:

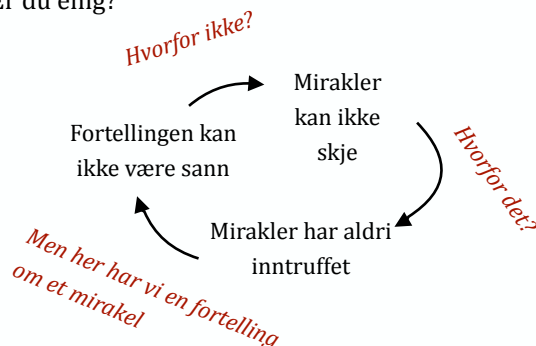
1
Ehrman påpeker at det finnes flere forskjeller innad i de nytestamentlige manuskriptene enn det finnes i andre manuskripter fra antikken. Hvor godt treffer en slik kritikk av evangeliens troverdighet?

2
Ehrman mener at teologisk uenighet har ført til endringer i bibelske manuskripter. Han viser til Luk 2,33 og 2,43 hvor "Hans far og mor" i noen manuskripter lyder "Josef og hans mor", og han viser til Matt 24,36 "Men den dagen og timen kjenner ingen, ikke englene i himmelen og heller ikke sønnen, bare faderen", hvor "heller ikke sønnen" mangler i noen manuskripter.

- Tror du disse avvikene skyldes teologisk uenighet
- Hvilke andre forklaringer på endringene kan vi tenke oss?
- Hvor godt argument mot evangeliens troverdighet generelt er slike avvik?

3
Hva er egentlig et mirakel?

4
Ifølge C.S. Lewis kan man ikke bruke sitt eget verdensbilde som en begrunnelse for at mirakler ikke kan skje. Han mener det er et sirkelargument. Er du enig?

5
Gjennom denne boken har Gustavsson argumentert for at vi kan vite hvem Jesus fra Nasaret var, hva han sa, hva han gjorde og hva slags inntrykk han gjorde på dem han møtte. Han har også argumentert for at evangeliene er svært troverdige historiske dokumenter.

- Hva tenker du om argumentene til Gustavsson gjennom boken?

Syvende samling

Kapittel 22-24

Side 163-185

Se video:

“Har kirken forandret tekstene?”

<http://vimeo.com/74625460>